

at der ingen Anledning var til at udvide Lovgivningen i denne Henseende til andre Bøndergaardes Eiere end de saakaldte Proprietærer eller Jordegodsseiere." Dette er ganske overensstemmende med hvad Udvalget har fremstillet. Man maa ved Siden af de enkelte Bestemmelser, der virkelig ere givne for at opretholde Principet om Bønderjordernes Bestemmelse til Bønderstandens Subsistens, bestandigt see hen til de samtidige factiske Forhold, idet disse ofte tilstræffeligen forebyggede Noget, der ogsaa vilde have været stridende mod disse Jorderes egentlige Bestemmelse, men som man altsaa ikke anfaaer det nødvendigt at give Love imod. Fremdeles hedder det i Forestillingen, at, da forandrede Omstændigheder i senere Tider havde bragt det med sig, at der var blevet en betydelig Mængde Selveiergaarde, saa maatte det afgjøres, om ikke de samme Regler nu burde udvides til eller gjøres gjældende for disse Gaarde, og dette antages, fordi, som der siges, een Mand ellers kunde kjøbe mange Selveiergaarde, og med Hensyn til dem bruge en Fremgangsmaade, hvoraf kunde følge „at disse Gaarde bleve opdrevne til en saa høi Afgift, at de omsider tværtimod Lovgivningens Hensigt og til Lab for Bønderstanden vilde aldeles ophøre at være til Brug for denne Folkeklasse." I Overensstemmelse hermed blev den fgl. Resolution af 6te Juni givet, som er forkyndt ved Placat af 7de Juni, og som stadfæster den Anskuelse, hvorom, som sagt, Landbocommissionen, Cancelliet og Rentekammeret vare enige, ganske ifølge den samme Tankegang, der ligger til Grund for Udvalgets Fremstilling. Mourier: Nei, langtfra! Saalange de øvrige rettlige og factiske Forhold vare saaledes, at disse Jorder saa godt som udelukkende bleve til Brug for Bønderstanden paa billige Bilkaar, var der ingen Grund til

at give andre yderligere Bestemmelser, men, da disse Forhold ere forandrede, maa Staten gribe ind, og ialfald ordne Forholdet paa en anden Maade, saaledes at Bønderstanden kan nyde sin Ret (Ja! Hø!).

Den anden Bemærkning, jeg vilde gjøre, var med Hensyn til den Grindring, der er fremkommen mod den Maade, hvorpaa man har capitaliseret Fæsteretten ved Rente og Rentens Rente. Jeg maa tilstaae, at jeg selv har haft nogen Betænkelse ved, om det ikke var at gaae Godseierne for nær, men jeg fandt dog ikke tilstræffeligen Anledning til at stille noget afvigende Forslag i den Henseende, og det saa meget mindre, som det var mig bekendt, at en Godseier, der nøie har undersøgt disse Forhold, i alt Væsentligt var kommen til samme Resultat; det er en Godseier, som har skrevet stærkt mod hele denne Sag, og hans Meddelelser om dette Punkt ere derfor saa meget vigtigere og interessantere. Det er et Skrift af Besidderen af Stamhuset Broholm, J. Sehested, om Livsfæstes Overgang til Selveiendom, udkommet i 1849; det indeholder Tabeller om Livsvarigheden paa Landet og Fæsterettens deraf afhængige Værdi m. v., der i det Væsentlige ganske stemme med de Udvalgets Betænkning vedføjede Tabeller. Han har saaledes, som et Exempel paa Anvendelsen, specielt spurgt om, hvad Fæsteretten er værd, naar en Gaard er 7000 Rbd. værd, den aarlige Afgift 80 Rbd., og naar Fæsterens tilbagestaaende Besiddelsestid ifølge hans Alder kan anslaaes til 24 Aar, samt tillige om, hvad Godseierens tilbageværende Eiendomsret da er værd, og han kommer da efter sine Tabeller til det Resultat, at Fæsterens Besiddelsesret er da 2970 Rbd. værd, og altsaa er Godseierens Eiendomsret, naar de drages fra 7000 Rbd., 4030 Rbd. værd. (Side 52).